

Februar - svečan
2021

št. 2

BISER

Letnik XXVII

GLASILO ŽUPNIJE KOTLJE

*Poslanica svetega očeta Frančiška
za 29. svetovni dan bolnikov 2021*

Eden je vaš Učitelj, vi vsi pa ste bratje (Mt 23,8).

Odnos zaupanja je temelj nege bolnikov.

Dragi bratje in sestre, zapoved ljubezni, ki jo je Jezus zapustil svojim učencem, dobi svojo konkretno uresničitev tudi v odnosu z bolniki. Družba je toliko bolj humana, kolikor bolj zna poskrbeti za svoje krhke in trpeče člane in to zna storiti z učinkovitostjo, ki jo spodbuja bratska ljubezen. Prizadevajmo si za ta cilj in storimo to tako, da nihče ne bo ostal sam, da se nihče ne bo čutil izključenega in zapuščenega.

Vse bolnike, zdravstvene delavce in tiste, ki se žrtvujejo za trpeče, izročam Mariji, Materi usmiljenja in Zdravju bolnikov. Iz Lurške votline in iz svojih nešteti svetišč po vsem svetu naj podpira našo vero in naše upanje ter nam pomaga, da bomo drug za drugega skrbeli z bratsko ljubeznijo. Vsem in vsakemu posebej iz vsega srca podeljujem svoj blagoslov.

DUHOVNA MISEL

Svečnica - od kod in zakaj to darovanje, žrtev?

Prizor Jezusovega darovanja v templju sodi med tiste nenavadne dogodke iz Jezusovega življenja, ki so šli neopazno mimo ljudi. Kakor je bil običaj in je zapovedovala Mojzesova postava, sta Jožef in Marija 40. dan po rojstvu otroka prinesla v tempelj, da bi ga »odkupila« in zanj darovala Bogu.

Od izhoda iz Egipta dalje, ko so pomrli egiptovski prvorojenci, izraelski otroci pa so bili čudežno obvarovani smrti, so vsi izraelski prvorojenci pripadali Bogu in so jih morali starši »odkupiti«. Prvorojenci, ki so pripadali Gospodu, naj bi v templju opravljali duhovniško službo. To je bilo praktično nemogoče, zato je že Mojzes za opravljanje duhovniške službe določil moške člane Levijevega

rodu, za vse ostale prvorojence pa so morale družine duhovniku plačati za odkup pet srebrnikov.

S tem obredom je bil združen še drugi obred, obred očiščevanja matere. Po rojstvu dečka je bila mati štirideset dni »obredno nečista« (ob rojstvu deklice je trajala obredno nečistost 80 dni). To je pomenilo, da mati ni smela sodelovati pri obredih v templju in ni smela hoditi v shodnico. Da bi ponovno postara obredno čista, je morala darovati najprej goloba in nato jagnje, če pa tega zaradi revščine ni zmogla, je namesto jagnjeta darovala še drugega goloba. Tako sta Jožef in Marija, ki sta bila revna, za daritev prinesla v tempelj samo dva golobčka.

Kako je s postom v postnem času?

Postni čas nam kliče v zavest tudi post, in še več: spokornost. Post in spokornost nam morda danes zvenita nekoliko zastarelo, vendar je postni čas obdobje cerkvenega leta, ko sami čutimo, da je neka oblika posta in spokornosti nujno potrebna, če nam je kaj do tega, da ta prag pred veliko nočjo ostane, ker ima svoj globoki smisel.

Povprečni današnji kristjan (katoličan) misli, da kratko malo ni več nobenega posta, da je Cerkev te reči, zlasti še po drugem vatikanskem koncilu, odpravila.

Toda to je zmeta. Resnica je, da je Cerkev post posodobila in ga prilagodila današnjemu načinu življenja, nikakor pa ga ni

kar črtala. Po eni strani je res, da se naj človek posti po svojem okusu in po svojih možnostih, post naj bo torej nekaj individualnega. Po drugi strani pa je pomembno, da imamo v Cerkvi tudi glede spokornosti nekaj skupnega, nekaj skupnih postnih dni, in ti so po predpisih Cerkve (že od davnine; prim. Mr 2, 20: „Prišli pa bodo dnevi, ko jim bo ženin vzeta, in takrat, tisti dan, se bodo postili.“) vsi petki v letu, še posebej pa seveda petki v postnem času in ves postni čas. Za petke Cerkev določa post v obliki zdržka od mesa. Strogi post – jemo manj kot sicer in se zdržimo mesa – pa je samo še dvakrat v letu: na pepelnico in na veliki petek.

Žpk. Edi Vajda

Ob slovenskem kulturnem prazniku - 8.februarju

»V začetku je bila Beseda ... Vse je nastalo po njej ... V njej je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi« (Jn 1,1-4). Te začetne besede Evangelija po Janezu so polne modrosti, svetlobe in življenjske radosti.

O njih naj bi pogosto

razmišljali tudi ustvarjalci lepe slovenske besede, ki je velik Božji dar slovenskemu narodu.

Ta beseda se je rojevala pred 1200 leti v povezavi s sprejemanjem Kristusa – učlovečene Božje Besede in Kristusove Cerkve med našimi

predniki. O tem pričujejo Brižinski spomeniki, Stiški rokopis, Celovski rokopis in drugi davni zapisi v slovenskem jeziku, vsi povezani z rastjo krščanske vere v slovenskem narodu.

Ta slovenska beseda se je med ljudstvom razcvetela v vsebinsko in oblikovno pestri narodni pesmi. Svojo moč je razodevala v prevodih Svetega pisma, zlasti v 16. stoletju in v naslednjih stoletjih do konca drugega tisočletja. Rasla je in se utrjevala v besednih stvaritvah mnogih slovenskih pesnikov in pisateljev v vseh pokrajinah naše slovenske domovine.

Kot nas vzpodbuja veliki vsestranski učitelj slovenskega naroda škof Anton Martin Slomšek, moramo Slovenci imeti radi materino besedo. Spoštovati jo moramo, ohranjati, utrjevati in

plemenititi. Sam Bog nam to ukazuje, uči Slomšek. V lepi slovenski besedi naj bi, v soglasju z drugimi jeziki sveta, slavili Boga in se v njej radovali življenja.

Kakor moramo poznati celotno zgodovino našega naroda, tako in še bolj moramo poznati zgodovino slovenske književnosti in vse njene ustvarjalce, posebej še svoje bližnje rojake. Poznali naj bi njihove knjige, jih spoštovali, jih brali in imeli radi. K temu nas vabi tudi slovenski kulturni praznik – Prešernov dan (8. februar).

Lepa slovenska beseda je tista, ki nas vodi k Božji Besedi, ki je bila v začetku in je po njej vse nastalo. V njej je polnost življenja. ON sam je večno življenje in tudi nas vabi v to življenje in nam kaže pot do njega. Ta pot pa je ljubezen do lepe besede – materine in Božje.

Pepelnična sreda

Svoje ime je dobila od obreda pepeljenja kot spomin na starodavno zunanje znamenje začetka javne spokornosti. Spokorniki so se zbrali pred cerkvenimi vrati bosi, oblečeni v raševnik. Duhovniki so jih spremili v cerkev in nad njimi molili

spokorne psalme. Škof jih je pokropil z blagoslovljeno vodo, posul s pepelom in jim nadel spokorno obleko. Kleriki so jih odvedli iz cerkve. Če so s postom, molitvijo, miloščino in drugimi dobrimi deli zadoščevali Bogu, so bili na veliki četrtek spet sprejeti v krščansko občestvo.

DUHOVNA MISEL

Cerkev je ohranila posipanje s pepelom kot znamenje spokorjenega srca, ki ga mora vsak sprejeti kot spodbudo k spreobrnjenju in prizadevanju za velikonočno prenavo.

Na začetku postnega časa je pred nami pepel, ob koncu tega časa, na veliko soboto, pa (krstna) voda. Znamenje na začetku posta je pravo nasprotje znamenju na koncu, saj je pepel siv, skoraj črn, umazan; voda pa je jasna, čista.

Pepel je znamenje konca, smrti, voda pa začetka in življenja.

Tako lahko rečemo, da nam pepel na pepelnično sredo odpira štiridesednevne duhovne vaje, v katerih naj bi priznali svojo grešnost in začutili željo po spreobrnjenju. Ob sklepu teh duhovnih vaj bo pred nami blagoslovljena voda, ki nas bo spominjala na krst. Torej na tisti dogodek v našem življenju, ko je v nas umrl stari človek in zaživel novi.

NAŠ OBRAZ

Dr. Sebastijan Valentan

Avtorica
fotografije
Tatjana Splichal

NAŠ OBRAZ

Naš tokratni gost je naš bivši kaplan Sebastijan Valentan. Potem ko je leta 2013 odšel z Raven, se je kot diplomirani teolog posvetil nadaljnjemu študiju v Rimu in lani doktoriral iz cerkvenega prava. Doktorska disertacija nosi naslov: Vera in pravice vernikov v sredstvih družbenega obveščanja v Sloveniji – zakonodaja in izzivi.

Dovolite najprej nekoliko samovšečno vprašanje: v kakšnem spominu ste ohranili našo župnijo, v kateri ste kaplanovali prva tri leta po svoji primiciji v Jurovskem Dolu?

Delo običajno poteka med trnjem in cvetjem. Seveda trnje redčimo, da vidimo čim več lepih cvetov. Nekateri so bili prav posebni. Spoznavanje novih krajev, ljudi in navad človeka vedno bogati. Ne spominjam se le cerkvenih dogodkov, ki sem jih doživljal z vami, pač pa tudi vzornega sodelovanja s Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, Domom starejših Na Fari na Prevaljah ali pa recimo pogovorov na Koroškem radiu s cenjeno voditeljico in prijateljico Mojco Prašnički. Tako bogatega in liturgično usklajenega ljudskega petja, kot je bilo v vaši cerkvi, nisem nato doživel nikjer več. Tudi kot kaplan na Ravnah sem večkrat obiskal Veliko Britanijo in tamkajšnji znanci, angleški Slovenci, so me spraševali po Kuharju, a ne po partijcu in članu politbiroja Lovru, pač pa po njegovem bratu Alojziju, ki je bil duhovnik in dvakratni doktor znanosti. Nekateri so ga dobro poznali, saj je v Londonu kot pomemben predstavnik Slovenske ljudske stranke sodeloval v delu begunske vlade in na BBC vodil oddaje za Slovence. Tudi ko je odšel v ZDA, je ostajal v pisnih stikih z angleškimi Slovenci. Moja znanka, dolgoletna novinarka na BBC v Londonu, mi je izročila kopije svoje korespondence z njim. Zakaj to pripovedujem? Ker želim povedati, da nas okolje, v katerem delujemo, zaznamuje – kot je mene duhovniško poslanstvo med vami. Hvaležen sem za prijateljstva, ki so se rodila in ki jih z rednimi srečanji, danes tudi virtualnimi, negujemo.

Bivši celjski škof Lipovšek je v Vas prepoznal študioznega človeka in Vas priporočil za nadaljnje izobraževanje v Rimu.

Lahko na kratko predstavite svoja rimska študijska leta?

Študij na eni najodličnejših rimskih univerz je bil zame seveda

NAŠ OBRAZ

privilegij in odgovornost obenem. Imel sem res odlične profesorje, vrhunske strokovnjake, bogato knjižnico, da sem se raziskovalnega dela sploh lahko lotil na ustrezen način, ter zdravo okolje – bival sem v več kot 600 let starem avstro-ogrskem kolegiju, v katerem sem pridobil znanstva iz vse Evrope in širše. Vesel sem, da je študij tekel brezhibno in da sem ga v roku zaključil.

Lani ste doktorirali na temo pravic vernikov v medijskem svetu, in sicer z nalogo Vera in pravice vernikov v sredstvih družbenega obveščanja v Sloveniji – zakonodaja in izzivi. Prosim, če na kratko predstavite povod zanjo, vsebino in ugotovitve iz nje.

Področje javnih medijev, torej tistih, ki jih plačujemo (in ne zasebnih medijev), ter obravnava verskih tematik v njih me že dolgo zanima. V doktorski nalogi so tako zbrani vsi relevantni juridični viri, ki se bodisi posredno ali neposredno nanašajo na prezenco religije v množičnih medijih v Sloveniji, in sicer vse od nastanka države konfederalnega tipa Slovencev, Hrvatov in Srbov (SHS) pred sto leti pa do današnje države Slovenije. Gre za prvi tak pristop k celovitosti problematike, ki omogoča jasnejšo percepcijo ne le medijske slike, ampak tudi vseh drugih družbenih pojavnosti, ki so postavljene v širši kontekst z jasno določljivo komponento.

Kot doktor kanonskega prava ste iskani član mnogih slovenskih in evropskih institucij. Kaj Vam pomeni delo v njih?

Vesel sem, če lahko s svojim znanjem in ugotovitvami prispevam k boljši in bolj odprti družbi, ki ima toleranten odnos tudi do nas verujočih. Pa ne le toleranten, ampak da nas jemlje kot kompetentnega sogovornika. Evropa korenini v judovsko-krščanski tradiciji. Tega se premalo zavedamo in smo na to premalo ponosni.

S 1. avgustom lani ste postali župnijski upravitelj v Malečniku in se med drugim, kot pišejo mediji, zelo uspešno lotili obnove prostorov ... So Vam bile fizične akcije dobrodošle po zahtevnih intelektualnih v Rimu?

Župnija v Malečniku se omenja že leta 1236, prvi znani duhovnik pa 7 leta 1338. Gre torej za izredno pomembno in starodavno župnijo.

Imamo dve čudoviti cerkvi: župnijsko sv. Petra in romarsko Matere božje na Gorci. Župnijski dvorec je iz 16. stol. in je edini še tako ohranjen župnijski baročni dvorec v Sloveniji. Pod cerkvijo se nahajajo skoraj 300 let stare katakombe. Po veliki noči bomo v župnišču odprli Glaserjev salon z galerijo baročnih oljnih slik in drugih predmetov (poimenovan po tukajšnjem župniku in kanoniku Marku Glaserju iz Smolnika pri Rušah, ki je bil sorodnik pesnika Janka Glazerja). Vse to vzdrževanje seveda zahteva posebno skrb in hvaležen sem, da mi je to bilo zaupano.

In ne nazadnje: najdete v tako ustvarjalno polnem življenju še čas tudi za pisanje pesmi? Ko ste bili na Ravnah, ste namreč izdali dve pesniški zbirki.

Navdih mora biti pravi in časa mora biti dovolj. Prvega je zelo veliko, drugega pa hitro zmanjkuje. A nič ne bo pobegnilo, se skrbno nalaga in ko bo prišel pravi trenutek, bodo tudi pesmi zagledale luč sveta.

Zahvaljujem se Vam za odgovore in Vam želim vse dobro.

Vprašanja pripravila Helena Merkač

OBVESTILA

2. februar, torek – SVEČNICA, ob 17.00 sv. maša in blagoslov sveč

8. februar, ponedeljek – Prešernov dan – d.p.

11. februar, četrtek - god Lurške Matere božje, svetovni dan bolnikov

17. februar – pepelnična sreda, obred pepeljenja pri večerni sv. maši, ob 17.00

H Gospodu po večno plačilo so odšli:

1. Potočnik Marjana, 83 let, Preški vrh 13a;
2. Janet Anton, 79 let, Brdinje 10a;
3. Trup Milan, 47 let, Podgora 18;
4. Pšeničnik Maks, 76 let, Brdinje 95.

Odgovorni urednik: Edvard Vajda, župnik
Lektorica: Irena Oder
Tiskanje: Župnija Ravne na Kor.

Uredniški odbor: Petra Jamnik Kobolt, Janez Gorenšek, Kristina Grabner
Naklada 50 izvodov

